

Türkçe Eğitimi Akademik Alanının Sorunlarına İlişkin Gözlemler
Observations on the Problems of Turkish Education Academic Area

Adem İşcan* - Beytullah Karagöz**

Abstract: Language education aims to improve the thinking and communication skills of individuals. Understanding one aspect of communication through language creates another aspect. For this reason, in education systems of all countries, great importance is attached to Language education, especially native language education. Given that languages and cultures are intertwined, considering how individuals; cultural and national selves are open to influence, it can be understood how important Turkish education and training is. The main aim of the Turkish education field is to renew and update itself in accordance with the conditions of the age; To raise individuals who can think creatively and critically, research, wonder, question, and become competent in terms of knowledge and skills. Established in 1989, the Turkish education academic field is a field of science that has been developing since the early 2000s. In this development, the training of Turkish specialists and the scientific publications produced in the field have a great impact. Scientific outputs in the field of Turkish education provide important contributions to the formation of a strong intellectual accumulation and the development of research capacity. Turkey in primary education starting from high up on teaching with Turkish courses native language as Turkish education have been undertaken, students experiencing problems in the oral and written expression has been demonstrated in studies that continue to increase at all levels of the Turkish education this problem. The aim of this study is to make determinations and evaluations regarding the problems experienced in undergraduate, graduate and associate professorship processes in the field of Turkish education in the light of current developments. For this purpose, it has been tried to focus on the structural problems of the area. In the study, opinions and suggestions were presented for the solution of problems in the field of Turkish education.

---

*Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Science Education Department Educational Sciences

ORCID 0000-0001-5826-9502

adem.iscan@gop.edu.tr

*Doç.Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

Assoc. Prof., Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Science Education Department Educational Sciences

ORCID 0000-0003-2966-8226

beytullah.karagoz@gop.edu.tr

Cite as/ Atıf: İşcan, A. & Karagöz, B. (2020). Türkçe eğitimi akademik alanının sorunlarına ilişkin gözlemler, *TurkishStudies-Education*, 15(2), 911-921. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.41912>

Received/Geliş: 24 February/Şubat 2020

Checked by plagiarism software

Accepted/Kabul: 20 April/Nisan 2020

Published/Yayın: 30 April/Nisan 2020

Copyright © INTACLTD, Turkey

CC BY-NC 4.0

Structured Abstract: Introduction: Turkish education is a young scientific field of study in the field of educational sciences and teacher training. According to the founder of the Turkish education academic field, Professor Abdurrahman Güzel (2019), Turkish Education Departments have started to train Turkish teachers and academicians since 1989 as a detached department. The foundation of the Turkish Education Department goes back 30 years. However, Turkish Education is now officially accepted as a branch of Science, not a major field of study. In this process, although it is not enough about the field of Turkish education, many researches and studies have been done, but the field of Turkish education has not reached the value it deserves today. During this period, there were also pleasing developments regarding the teaching of Turkish as a foreign language. The works carried out by Yunus Emre institute with Turkish Cultural Centers opened all over the world, the activities of the Maarif Foundation and the spread of the Turkish Education Centers (TÖMER) are noteworthy for the area. However, the problems experienced in the academic field of Turkish education continue to grow like an avalanche. Training of experts on basic language skills in the field of Turkish education One of the most important problems in the field is the lack of specialists who are trained in basic language skills, listening, speaking, reading and writing education. Each of these skills is a separate area of expertise. Academicians abroad only research and examine according to their specialties. In the field of Turkish education, the situation has the opposite view. Academics in the field are doing research and analysis in all skill areas. This causes in-depth and efficient studies to be produced in the mentioned areas. We must know for certain that a scientist can only be a specialist in a subject area. In other words, an academician working in the field of Turkish education is either a listening education specialist, he can be a speech education, reading education or writing education specialist, or he can be an expert in measurement and evaluation and grammar teaching in the field of Turkish education. At the point of solving this problem, during the masters and doctorate education in this field, students should be made a thesis study by only one of the main skill areas of Turkish education by their advisors, and the studies to be carried out after these trainings should be continued on the same subject area and students should be encouraged in this regard. In fact, it should be a prerequisite that candidates work on only one subject in the field of Turkish language professorship applications. Thus, more qualified and productive studies in the field of Turkish education will be revealed. Also, the solution of this problem, just like the departments of Turkish Language and Literature in the Faculty of Science and Literature, may be effective in the establishment of the above mentioned fields as separate disciplines of Turkish Education. Thus, these areas will have a legal basis and it will be possible to train qualified human resources in these areas.

Conclusion

30 years of scientific tradition and knowledge have been formed in the field of Turkish education academic. In other words, scientific experience and memory, which can be counted in the literature, has occurred. In this respect, in this study, which allows to discuss and analyze developments related to the field of undergraduate, graduate and Associate Professorship, the current problems of the Turkish education academic field were examined by taking into account current developments and observations in the literature. Some of the issues that were raised in the workshops and congresses by scientists in the field, but which were not written with scientific attention, were the first subject in this study. In this study, it is aimed to contribute to the understanding of the problems related to scientific processes in the field of Turkish education. For this purpose, it is aimed that field researchers will get an idea about the current problems in the field and increase their awareness about the condition of the field. It has been tried to be structured in a way to contribute to scientific knowledge production processes in the field of Turkish education by developing the expertise of the researchers. In this regard, the article includes various findings and evaluations about the literature, based on the researchers; opinions, experience and expertise. In the literature, the tendency to analyze the problems of the field of Turkish education with a critical eye is not observed. This situation creates an intellectual gap in the area. However, such evaluation studies are a scientific platform in terms of preparing an environment for academic discussions among scientists. In this respect, the study can play a critical role in the academic development of the Turkish language education field. Considering the previous researches, although it is seen that similar studies have been carried out in the projection of the problems of Turkish teaching in the literature, this research is thought to contain up-to-date determinations and evaluations related to the academic field of Turkish education. In this respect, it offers a different content from other researches in question. There is a need for traditional academic meetings that address experiences, practices and opinions related to the problems in the field. Through these activities, scientific approaches and practices regarding the training of qualified Turkish teachers can be introduced. In these events, contemporary developments and current accumulation at graduate level can be discussed. Thus, the number of qualified researchers can

increase by improving the Turkish education science environment. The number of refereed scientific journals in the field of Turkish language education should be increased. Thus, the number of studies with original content can contribute to academic development in the field. Qualified scientific researches produced by Turkish educators should take place in Turkish education science communication environments that can be defined as core journals instead of different academic journals. This may allow curious readers to respond to reading interest, to enable graduate students to recognize the structure of the field, and to monitor the scientific outputs of the field experts. Associate Professorship is one of the important stops in academic life. Associate Professorship requires a certain preparation process. In this process, the scientist reveals his academic knowledge, skills and competencies. He obtained the title of Associate Professor as a result of the work review. For the candidate, it is a high scientific and spiritual achievement in terms of both the intensity of the preparation process and the validation of academic competence. However, it is clear that there are important problems arising from candidates and juries in Turkish language professorship processes. In this context, both candidates and juries have important duties. Associate Professors are expected to contribute to the academic institutionalization process of the field by producing qualified scientific publications. It is recommended that the members chosen for their academic competencies and evaluation juries follow the new developments in the field and the publications in the candidates; files in a scientific manner.

Keywords: Turkish Education, Turkish Education Academic Field, Literature, Evaluation of Literature, Problems.

Öz: Dil eğitimi, bireylerin düşünme ve iletişim becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Dil yoluyla iletişimin bir yönünü anlama, diğer yönünü de anlatma oluşturur. Bu nedenle bütün ülkelerin eğitim sistemlerinde dil eğitimine, özellikle ve öncelikle ana dili eğitimine büyük önem verilmektedir (Kavcar, 2002). Dillerin ve kültürlerin iç içe girdiği günümüzde bireylerin kültürel ve millî benliklerinin fazlasıyla etkiye açık olduğu düşünüldüğünde, Türkçe eğitimi ve öğretiminin ne kadar önemli olduğu anlaşılabilir. Türkçe eğitimi alanının temel amacı, çağın koşullarına uygun olarak kendini yenileyen ve güncelleyen; yaratıcı ve eleştirel düşünebilen, araştıran, merak eden, sorgulayan, bilgi ve beceri yönünden yetkin bireyler yetiştirmektir. 1989'da kurulan Türkçe eğitimi akademik alanı 2000'li yılların başından itibaren gelişme gösteren bir bilim alanıdır. Bu gelişimde Türkçe eğitimi alan uzmanlarının yetişmesi ve alanda üretilen bilimsel yayınların etkisi büyüktür. Türkçe eğitimi alanına ait bilimsel çıktılar güçlü bir entelektüel birikim oluşmasına ve araştırma kapasitesinin gelişmesine önemli katkılar sunmaktadır. Türkiye'de ilköğretimden başlayarak yüksek öğretime kadar Türkçe dersleriyle birlikte ana dili olarak Türkçe eğitimi yapılırsa da öğrencilerin sözlü ve yazılı anlatımlarında sorunlar yaşandığı, bu sorunların Türkçe eğitiminin bütün kademelerinde artarak devam ettiği yapılan araştırmalarda ortaya konmuştur. Bu çalışmanın amacı, güncel gelişmeler ışığında Türkçe eğitimi alanına yönelik olarak lisans, lisansüstü ve Doçentlik süreçlerinde yaşanan sorunlara ilişkin tespit ve değerlendirmelerde bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda alanın yapısal sorunları üzerinde durulmaya çalışılmıştır. Çalışmada Türkçe eğitimi alanındaki sorunların çözümüne yönelik olarak görüş ve politika önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Türkçe Eğitimi Akademik Alanı, Alanyazın, Alanyazın Değerlendirmesi, Sorunlar.

Giriş

Türkçe eğitimi, Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme temel alanında yer alan bilimsel bir çalışma alanıdır. Türkçe eğitimi akademik alanının kurucusu Prof. Dr. Abdurrahman Güzel'e (2019) göre, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalları müstakil bölüm olarak 1989 yılından itibaren Türkçe öğretmeni ve akademisyen yetiştirmeye başlamıştır. Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalının kuruluşu 30 yıl öncesine dayanmaktadır. Ancak şu an Türkçe Eğitimi resmi olarak ana bilim dalı değil, Bilim dalı olarak kabul edilmektedir. Bu süreçte Türkçe eğitimi alanıyla ilgili -yeterli olmasa da- birçok araştırma ve çalışma yapılmış fakat Türkçe eğitimi alanı günümüzde hak ettiği değere bir türlü ulaşamamıştır. Bu dönem içerisinde özellikle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusunda sevindirici gelişmeler de olmuştur. Yunus Emre Enstitüsü'nün dünyanın dört bir tarafında açmış olduğu Türk Kültür Merkezleri ile birlikte yaptığı çalışmalar, yine Maarif

Vakfı'nın faaliyetleri, Türkçe Öğretim Merkezi(TÖMER) lerin yaygınlaşması alan için kayda değer durumlardır. Bununla birlikte Türkçe eğitimi akademik alanında yaşanan sorunlar bir çığ gibi büyümeye devam etmektedir. Bu araştırmada alanda gözlemlenen bazı sorunlarla ilgili değerlendirmelerde bulunulacaktır.

1.Türkçe Eğitimi Alanında Temel Dil Becerilerine Yönelik Uzmanların Yetiştirilmemesi

Alanda görülen en önemli sorunlardan biri temel dil becerileri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma eğitimi konularında yetişmiş uzman eksikliğidir. Bu becerilerin her biri tek başına ayrı bir uzmanlık alanıdır. Yurtdışında akademisyenler sadece kendi uzmanlık alanlarına göre araştırma ve incelemelerde bulunmaktadır. Türkçe eğitimi alanında durum tam tersi bir görünüm arz etmektedir. Alandaki akademisyenler bütün beceri alanlarında araştırma ve incelemede bulunmaktadır. Bu da bahsi geçen alanlarda derinlemesine ve verimli çalışmalar üretilmemesine neden olmaktadır. Şunu kesin olarak bilmeliyiz ki bir bilim insanı sadece bir konu alanının uzmanı olabilir. Başka bir deyişle Türkçe eğitimi alanında çalışan bir akademisyen ya dinleme eğitimi uzmanıdır ya konuşma eğitimi ya okuma eğitimi ya da yazma eğitimi uzmanı olabilir veya Türkçe eğitimi alanında ölçme ve değerlendirme ile dil bilgisi öğretimi konularında uzman olabilir. Bu sorunun çözümü noktasında bu alanda yapılan yüksek lisans ve doktora eğitimleri esnasında öğrencilere danışmanları tarafından Türkçe eğitiminin temel beceri alanlarından sadece birine yönelik tez çalışması yaptırılmalı bu eğitimlerin akabinde yapılacak çalışmaların da aynı konu alanı üzerinde devam ettirilmesi ve bu konuda öğrencilerin teşvik edilmesi gerekmektedir. Hatta Türkçe eğitimi alanında yapılacak doçentlik başvurularında adayların sadece bir konu etrafında çalışmalarının olması öncül bir koşul olmalıdır. Böylece Türkçe eğitimi alanında daha nitelikli ve verimli çalışmalar ortaya konacaktır. Ayrıca bu sorunun çözümünde tıpkı Fen-Edebiyat fakültelerinde bulunan Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinde olduğu gibi yukarıda bahsi geçen alanların Türkçe Eğitimi alanına ait ayrı bilim dalları olarak kurulması da etkili olabilir. Böylece hem bu alanlar yasal bir zemine kavuşacak hem de bu alanlarda nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi mümkün hale gelecektir.

2. Türkçe Eğitimi Alanında Uzman Olacak Kişilerin İstatistik ve Analiz Bilgisine Sahip Olmamaları

Günümüzde Türkçe eğitimi alanında yapılan bilimsel araştırmalarda (makale, lisansüstü tez vb.) ağırlıklı olarak nitel araştırmaların yaygın olduğu; nicel-karma çalışmaların ise daha az olduğu dikkat çekmektedir. Nitel araştırmalar genellikle durum tespiti çalışmaları veya aynı konuların tekrarı şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bunun başlıca nedeni bu alanda eğitim gören öğrencilerin ve danışmanlarının istatistik ve analiz bilgisine sahip olmamalarıdır. Hâlbuki Türkçe eğitimi alanında uzman olacak kişilerin mutlaka ileri istatistik ve analiz bilgisine sahip olmaları gerekir. Çünkü Türkçe eğitimi alanı temel olarak Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme alanının bir parçasıdır. Dolayısıyla Türkçe eğitimi alanının içerisinde kısmen de olsa Eğitim Bilimleri temel alanının olmazsa olmaz bir parçası olan istatistik ve analiz bilgisi yer almalıdır. Bunun için alanda yetişecek araştırmacıların lisansüstü eğitimleri sırasında bu derslere mutlaka alması gerekmektedir. Böylece yukarıda bahsedilen nitel araştırmalar yerine nicel-karma araştırmalar daha artacak ve bilimsel açıdan akademik değeri yüksek çalışmalar ortaya çıkacaktır.

3. Alanyazındaki Küresel Eğilimlerin Değerlendirilmemesi

Bilgi ve teknoloji çağını yaşayan günümüzde dil öğretiminde dört temel becerinin gelişmesinde “eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, karar verme” gibi üst bilişsel becerilerin geliştirilmesi (MEB, 2018: 8) büyük önem arz etmektedir. Ancak alanda yapılan çalışmalara bakıldığında bu becerilerin pek fazla konu edilmediği görülmektedir. Bunun yerine birbirini tekrarlayan aynı konunun örnekleminin değiştirilerek çalışılması Türkçe eğitimi alanında kısır bir döngüye neden olmaktadır.

Bu sorunun çözümü için günümüzde dil öğretimi alanında yapılan evrensel çalışmalar takip edilmelidir. Bu çerçevede güncel araştırma konularının Türkçe eğitimi çalışmalarında nasıl kullanılabileceği üzerine daha fazla odaklanmak gerekmektedir.

4. Okuma Listelerinin Bulunmaması

21. yüzyılda toplumların gelişmesini sağlayacak anahtar kavram, bilgidir. Bilgi toplumsal gelişim ve ilerlemeye katkıda bulunur. Bilginin edinilmesinde en önemli dil becerisi ise okumadır. Bilginin analizine dayalı bir anlama uğraşı olan okuma, nitelikli yurttaş yetiştirme, demokrasi bilinciyle donanmış toplum olma gereğinin yapı taşıdır (Karagöz, 2017). Bu bakımdan toplumların günümüzdeki temel hedeflerinden biri de nitelikli okuma materyalleri eliyle okuma kültürü edinmiş okur yetiştirmektir.

Türkiye’de okuma listeleri ile ilgili şimdiye kadar -bilimsel nitelikte- araştırma sayısı çok sınırlıdır (Arıcı, 2015, Karagöz, 2017). Okuma listeleri konusunda yapılacak araştırmaların artması, her yaş ve seviyeye uygun okuma listelerinin belirlenmesi okuma becerisinin geliştirilmesinde etkin rol oynayacaktır. Bu bağlamda alana dönük olarak Türkçe Öğretmenliği programının bulunduğu üniversitelerde bölümler tarafından okuma listesi hazırlanması önemli görülmektedir. Kitap öneri listesinde yer alan eserler, öğretmen adayları açısından anlama ve anlatma becerilerini geliştirmeye ve entelektüel donanımı güçlendirmeye yönelik olmalıdır. Bu listeler bölüm öğretim elemanları tarafından zaman zaman güncellenmelidir.

5. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Alanında Yaşanan Sorunlar

Son çeyrek asırdır gündemimizde olan ve gelişimini sürdürmeye devam eden Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında birçok konuda sorun yaşandığını söylemek mümkündür. Bu konuları şu şekilde sıralayabiliriz:

1. *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı Sorunu*
2. *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Lisans Programının Olmaması*
3. *Nitelikli Öğretim Elemanı Sorunu*
4. *Araç-gereç Sorunu*
5. *Türkçenin Dil Özelliklerinden Kaynaklanan Sorunlar*
6. *Alfabe Sorunu*
7. *Öğretim Ortamına İlişkin Sorunlar*
8. *Öğretim Yaklaşım-Yöntem-Teknik Sorunu*
9. *Öğrenen Kaynaklı Sorunlar*
10. *Ölçme-Değerlendirme Araçları ile İlgili Sorunlar* (Kardaş ve Koç, 2019:341).

Bu sorunlardan bize göre en önemlileri ilk üç maddede yer alanlardır. Bu nedenle yalnızca ilk üç madde ele alınacaktır.

a. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı Sorunu

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde program sorunu maalesef uzun yıllardan beri devam etmektedir. Bu alanda genellikle ana dili olarak Türkçe öğretim programları kullanılmamıştır. Hâlbuki Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ana dili olarak Türkçe öğretiminin birçok açıdan ayrılan yönleri bulunmaktadır. Bunların başında hedef kitlenin farklı olması gelir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öncelikle yapılması gereken şey, öğretim amaçları, ilkeleri, yaklaşım-yöntem-teknikleri, kazanımları, ders materyalleri, eğitim ortamı, eğitim kadrosu vb. hedef kitleye göre belirlenmesidir. Ne yazık ki ülkemizde bu durum uzun yıllar göz ardı edilmiş, ana dili Türkçe öğretim programları, İngilizce, Fransızca, Almanca vb. yabancı dil öğretim programları yöntem ve teknikleri Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de kullanılmıştır. Bu nedenle, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hedef kitle dikkate alınmadığından beklenen sonuçlar elde edilememiştir.

MEB tarafından 2016 ve 2017 yıllarında Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine yönelik programlar hazırlanmıştır. Fakat bu programlarında çok etkin olduğu görülmüştür. Bununla birlikte alanda ön plana çıkan program, Türkiye Maarif Vakfı'nın Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde evrensel ilkeler ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni dikkate alınarak hazırladığı öğretim programıdır. Türkiye Maarif Vakfı'nın öğretim programı, bu sorunun giderilmesi noktasında çok önemli bir adımdır. Fakat yeterli değildir. Türkiye'de ve Türkiye dışında yaşayan toplulukların ihtiyaçları ve dil özellikleri de dikkate alınarak bilhassa alan uzmanı akademisyen ve öğretmenlerin desteği ile yeni programların hazırlanması alana önemli katkılar sunacaktır (Kardaş ve Koç, 2019:342-343).

b. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Lisans Programının Olmaması

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde lisans programının olmaması, en önemli sorunlardan biridir. Bunun doğal sonucu olarak, bu alanda uzman kişiler yetişmemiş, dolayısıyla nitelikli öğretim elemanı sorunu da bereberinde ortaya çıkmıştır. Bazı üniversiteler bünyesinde (Gazi, Yıldız Teknik, Dokuz Eylül, Başkent, Sakarya, Hacettepe, İstanbul Üniversitesi gibi) lisansüstü programlar olsa da bu sorunu çözmek için yetersiz kalmaktadır. Hâlbuki Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, diğer alanlardan (Türkçe Eğitimi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi, Türk Dili ve Edebiyatı, Dil Bilimi vb.) bağımsız bir disiplindir ve bugün itibarıyla bir bilim dalı olarak kabul edilmeyi hak etmektedir (Kardaş ve Koç, 2019:345).

c. Nitelikli Öğretim Elemanı Sorunu

Türkçe öğretmenliği lisans programı ve Türk Dili ve Edebiyatı eğitimi bölümlerinden mezun öğretmen ve uzmanların -Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında bir lisans eğitimi almadıkları ve bu alana yabancı oldukları için- Türkçenin Yabancı dil olarak öğretimi süreçlerinde çok büyük sorunlarla karşılaştıkları bilinen bir durumdur. Alan uzmanlarına göre, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin çok farklı ve kendi içinde gelişen bir mantığı bulunmaktadır. Kültürümüze uzak, hiç Türkçe bilmeyen, farklı milletlerden öğrencilerle dolu bir sınıfa karşısına ilk kez çıkan, yabancı dil öğretim metotları alanında eğitim almamış bir öğretmenin deneyimsizliği nedeniyle öğrencilere dilimizi ve kültürümüzü öğretme noktasında problemler yaşaması kaçınılmazdır (Yıldız ve Tunçel, 2014:187)

2020 yılı itibarıyla hemen her üniversitede Türkçe Öğretim Merkezleri (TÖMER) bulunmaktadır. TÖMER'lerin büyük bir bölümünde misafir öğrencilere Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çalışmalarını, ne yazık ki alan uzmanı olmayan öğretim elemanları yürütmektedir. Türkiye'deki TÖMER'lerde görev yapan öğretim elemanlarının uzmanlık alanlarına bakıldığında bunların büyük bir bölümünün Türkçe eğitimi lisans programından dahi mezun olmadıkları anlaşılabilmektedir. Bu durum, dilimiz ve kültürümüzün öğretiminde göz ardı edilemeyecek büyük bir sorundur. Bu sorunun bir nebze olsun giderilmesi için, (en azından Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yetişen öğretim elemanları istendik niceliğe ulaşmaya kadar) vakit geçirilmeden Türkçe eğitimi alanından mezun ve uzman kişilerin bu merkezlere görevlendirilmesi zorunludur (Kardaş ve Koç, 2019:346).

6. Türkçe Öğretmenliği Lisans Programında Gözlemlenen Sorunlar

Lisans düzeyinde yaşanan sorunların en önemlisi öğrenci kontenjanlarının fazlalığıdır. Nitelikli Türkçe öğretmeni yetiştirmek istiyorsak Türkçe öğretmenliği programına ortalama 30 kadar öğrenci alınmalıdır. Çünkü bu alan nihayetinde bir dil öğretimi alanıdır. Dolayısıyla dil öğretimi yapılırken dikkat edilmesi gereken başlıca husus öğrenci sayısıdır. Günümüzde olduğu gibi 60-70 kişilik sınıflarda dil öğretimi yapmak, hedeflenen nitelikli öğretmen adaylarını yetiştirmek imkânsızdır. Bir diğer sorunda Türkçe öğretmenliği programına öğrenci alınırken sadece ÖSYM'nin yaptığı merkezî yerleştirme puanının esas alınmasıdır. Oysa Türkçe eğitimi yalnızca bilgi değil beceri ve yetenek odaklı bir alandır. Dolayısıyla tıpkı Güzel Sanatlar ve Beden

Eğitimi bölümlerine öğrenci seçiminde olduğu gibi Türkçe öğretmenliği programlarına öğrenci alınırken merkezî sınavın yanında özel alan yeterlilik (dinleme, konuşma, okuma, yazma, dil bilgisi, diksiyon ve telaffuz becerileri ölçen) sınavı yapılmalıdır. Böylece daha nitelikli ve istenilen düzeyde Türkçe öğretmenleri yetiştirmenin yolu açılmış olacaktır.

Ana dili eğitimi ve öğretimi süreci, temel dil becerileri ile ilk okuma yazma öğretimine dayalıdır. İlk okuma yazma öğretimi temel olarak okuma ve yazma becerilerinin edinimini hedefler. Bununla birlikte “düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, analiz sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerin geliştirilmesinde ilk okuma yazma öğretiminin önemli bir işlevi vardır” (MEB, 2018: 10). Dolayısıyla Türkçe öğretiminin ilk basamaklarından birini oluşturur. Bu nedenle Güncellenen Lisans Programı ile Türkçe Öğretmenliği bölümlerinde ilk okuma yazma eğitimi teknikleri dersine yer verilmesi olumlu bir gelişmedir. Ancak bu ders programda seçmeli olarak yer almaktadır. İlk Okuma Yazma Eğitimi Teknikleri dersi Türkçe Öğretmenliği programı için zorunlu dersler arasında yer almalıdır. Çünkü ilk okuma yazma becerisi edinmeden ortaokula gelen öğrencilere Türkçe öğretmenlerinin rehberlik yapacağı düşünüldüğünde öğretmen adaylarına ilk okuma yazma eğitimi teknikleri ile ilgili zorunlu bir ders okutulması önemli bir eksikliğin giderilmesine katkıda bulunacaktır.

7. Dil Bilimine Gereken Önemin Verilmemesi

Türkçenin öğretiminde Türkçenin sorunları, dilbilim kavramları ve sorunları içinde ele alınmalıdır. Yalnız dil öğretiminde değil, edebiyat öğretiminde de dilbilim, ilk bilgilerden olmalıdır. Özellikle söz sanatı sayılan anlam olayları, sözcüklerin anlambilim açısından görünüm ve nitelikleri ele alınmalıdır. Kısacası, dil ve edebiyat öğrenimi görecekler, ana çizgileriyle de olsa, dilbilim, özellikle anlambilim görmelidirler (Bugün anlam, kavram, bağlam, deyim gibi kavramlar birbirine karıştırılmaktadır). "Mefhum" olarak öğretileni "mevhum" olarak öğrenen ve kullanan öğrenci çoktur (Aksan, 1982).

Aksan'ın (1982) bundan yaklaşık 40 yıl önce bir seminerde sunduğu bildiride dile getirdiği sorun günümüzde de devam etmektedir. Hâlbuki dil öğretiminde gelişmiş ülkelere bakıldığında dil bilim ve verilerinden sıklıkla yararlanıldığı görülmektedir. Biz de ise her ne kadar ortaokul Türkçe öğretim programında yapılandırmacı yaklaşım benimsenmiş olsa da okullardaki uygulamalarda Türkçe öğretmenlerinin geleneksel dil öğretimi anlayışını sürdürdükleri gözlenmektedir. Bu sorunun temelinde Türkçe öğretmenlerinin dil bilimi alt yapısıyla yetiştirilmemiş olması yatmaktadır. Yenilenen Türkçe Öğretmenliği Lisans Programına bakıldığında -önceki programlara göre derslerin sayısında artış gözlense de- dil bilimiyle ilgili ders sayısının yeterli olduğunu söylemek güçtür. Bu sorunun çözümünde hem liselerde hem de lisans düzeyinde dil bilimi ile ilgili derslerin sayısının artırılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

8. Türkçe Eğitimi Odaklı Bilimsel Dergi Eksikliği

Bilimsel iletişim sürecinin temel öğelerinden biri de bilimsel dergilerdir. Bilimsel dergiler, alanda üretilen bilimsel çalışmaları yayımlayan iletişim kanallarıdır. Bilimsel dergiler alanyazındaki bilimsel gelişimi izlemeye, bilgi birikiminin durumunu tespit etmeye, alanla ilgili çıkarımlarda bulunmaya olanak sağlar. Bu bakımdan Türkçe eğitimi alanında alana özgü hakemli bilimsel dergilere ihtiyaç bulunmaktadır. Alanyazında Türkçe eğitimi bilim alanına yönelik olarak yalnızca *Ana Dili Eğitimi Dergisi* olduğu bilinmektedir. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2013 yılında ilk sayısını yayımlamıştır. Türkçe eğitimi bilim alanında ilk bilimsel dergi olan *Ana Dili Eğitimi Dergisi* başlangıcından günümüze Türkçe eğitimi araştırmalarında başlıca bilim iletişim kanallarından biri olmuştur (Karagöz ve Ardic, 2018). Bu bağlamda Türkçe eğitimi alanında hakemli bilimsel dergi sayısı bakımından önemli bir boşluk olduğunu söylemek mümkündür.

9. Geleneksel Bilim Etkinliklerinin Azlığı

Geleneksel bilim toplantıları, alandaki bilimsel iletişim sürecinin sacayaklarından birini oluşturur. Bilimsel toplantılar, alana yönelik güncel konuların ele alındığı, bilim insanlarının bilgi ve deneyim alışverişinde bulunduğu akademik etkinliklerdir. Bu yönüyle alanda ortak bir bilim kültürünün oluşmasına zemin hazırlarlar. Buna karşılık Türkçe eğitimi alanında kurumsallaşmış akademik etkinlik sayısı son derece azdır. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı (UTEOK) dışında Türkçe eğitimi akademik alanında görevli araştırmacıların bir arada olduğu, akademik paylaşımlar yaptığı etkinlik olmadığı gözlenmektedir. Bu çerçevede Türkçe eğitimi disiplini alana ilişkin politika, strateji ve çalışma planları ortaya konulan, kuramsal ve deneysel bilgi birikiminin artmasına katkı sağlayıcı bilgi şöleni, kurultay, çalıştayların sayısı artırılmalıdır.

10. Akademiye İlgisizlik

Bilim ortamının gelişmesi, alanda çalışan araştırmacıların niteliği ile yakından ilgilidir. Bu bakımdan akademik ortamların gelişmesi bilimsel düşünceye sahip, yetkin ve yetenekli bilimcilerin istihdam edilmesine bağlıdır. Dolayısıyla yenilik ve öğrenmeye açık, istekli adaylar akademiye kazandırılmalıdır. Ancak Türkçe eğitimi akademik alanında bilim insanı olması beklenen en başarılı mezunlar akademik kariyere teşvik edilememektedir. Bu durum kötünün iyisi adayların akademiye intisabı gibi bilimsel yeterlilikle örtüşmeyen önemli bir sorunu ortaya çıkarmaktadır.

11. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Derneği Kurulmalıdır

Bugün Türkçe eğitimi akademik alanı Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme temel alanının alt bir bilim alanı olarak değerlendirilmektedir. Bu durum ana dili eğitimi ve öğretimi sürecinin önemini gözeten bir yaklaşım değildir. 1924 İlkokul ve Ortaokul Türkçe dersi programlarından günümüze Türkçe eğitiminde gözlemlenen sorunlar yeni düzenlemelere gereksinim bulunduğunu ortaya koymaktadır. O nedenle ülke ve millet bütünlüğünün dayandığı dil birliği ekseninde Türkçe eğitimi araştırmacılarının dernekleşmesi önemlidir. Bu bağlamda Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Derneği'nin kurulması gerekmektedir. Bu dernek, Türkçe eğitimi alanının eğitsel ve mesleki ölçütlerini belirleyerek lisans ve lisansüstü eğitimin bu ölçütlere uygun biçimde yürütülmesine olanak sağlayabilir. Belirlenen ölçütler doğrultusunda izleme ve değerlendirmeler yaparak alanın kurumsal kimliğinin güçlenmesine katkıda bulunabilir.

12. Doçentlik Değerlendirmelerinde Yaşanan Sorunlar

Türkçe Eğitimi alanında yapılan doçentlik değerlendirmelerinde öncelikle yukarıda da bahsedilen adayın yalnız bir konu alanı etrafında derinlemesine çalışmalarının bulunması öncül şart olmalıdır. İkinci olarak yine doçentlik temel kriterlerinden biri olan alan indeksli dergilerde makale yayımlama şartı yerine daha çok yerli hakemli dergilerde yayın yapma şartı aranmalıdır. Çünkü özellikle ULAKBİM TR Dizin'de listelenen dergilerde yapılan yayınlar alan için daha verimli ve alana katkı sağlayacak niteliktedir. Tabii ki uluslararası yayın şartı önemlidir. Fakat en azından bu yayınlarda alan indeksi şartı kaldırılmalıdır. Çünkü alanda yayın için tercih edilen dergiler, çoğunlukla YÖK ve ÜAK'ın da vurguladığı gibi yağmacı dergiler olmaktadır. Adaylar Doçentlik başvuru şartlarını sağlamak için zorunlu olarak bu dergilerde yayın yapma arayışına girmektedir. Bu da nitelikten yoksun yayınların ortaya çıkmasına, aynı zamanda önemli miktarda bir ekonomik kaynağın yurtdışına aktarılmasına neden olmaktadır.

Doçentlik yayın listelerinde Türkçe Eğitimi alanında alanyazında bilimsel gelişime hizmet eden nitelikli çalışmalar yerine daha çok alanyazında gerçekleştirilmiş önceki araştırmalardan esinlenerek hazırlanmış, yinelemeden öteye gitmeyen çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu sayede Doçent Adayları, yayın sayılarını artırarak Başvuru Dosyaları için gerekli puanları elde edebilmektedir. Bu durum hızlı biçimde akademik ilerleme, unvan alma gibi akademik değerlerle örtüşmeyen bir sorunun doğmasına neden olmaktadır. Ayrıca benzer çalışmaların yeniden üretilmesi alanyazına yapılacak özgün bir katkı değil, alanyazındaki örnek

sayısını artırmaktan ibaret olmaktadır. Bu doğrultuda araştırmacıların temel motivasyonu akademik yükselme değil, Türkçe Eğitimi akademik alanının gelişimine katkıda bulunmak olmalıdır.

Doçentlik değerlendirmelerinde kimi jüri üyelerinin Çocuk edebiyatı ile ilgili yaklaşımları bilimsel açıdan oldukça dikkat çekmektedir. Bazı jürilerin Çocuk edebiyatı alanını dar bir çerçevede dilsel beceriler üzerinden dil eğitimi ve öğretimi sürecinde kullanılan bir araç olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Bu anlayış bilimsel anlamda tartışmaya açıktır. Çünkü Çocuk edebiyatının küresel ölçekte önemli bir araştırma konusu olduğu, bir bilim dalı olarak literatürde kabul gördüğü bilinmektedir (Balcı, 2012; Haba-Osca, Ambrós ve Osca-Lluch, 2018; Karagöz, 2018; Karagöz ve Şeref, 2019; Yazıcı, 2013). Dolayısıyla Doçentlik eser incelemelerinde Çocuk edebiyatının salt dil öğretimi gereci olarak ele alınması, ciddi bir değerlendirme hatası olarak nitelendirilmelidir. Bu nedenle ÜAK'nın Doçentlik Bilim Alanları ve Anahtar Kelimeler listesinde güncelleme yapılarak "Çocuk Edebiyatı"nın Türkçe Eğitimi bilim alanının anahtar kelimeleri arasına eklenmesi gerekmektedir.

Farklı bilim ekollerinden gelen araştırmacıların Doçentlikte çeşitli gerekçelerle Türkçe Eğitimi akademik alanına yöneldikleri görülmektedir. Bu durum bilgi üretimi açısından olumlu görünmekle birlikte, Türkçe Eğitimi akademik alanında bilimsel gelenek oluşumuna engel olmaktadır. Çünkü Filoloji formasyonu taşıyan jüri üyelerinin bilim anlayışları ve değerlendirme ölçütleri Türkçe Eğitimi orijinal jürilerden farklılık göstermektedir. Buna bağlı olarak Türkçe Eğitimi mezunu adaylar, akademik yükselme süreçlerinde sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır.

Türkçe Eğitimi Doçentlik eser incelemelerinde çok yazarlılığa karşı olumsuz bir bakış söz konusudur. Nitekim sosyal ve beşerî bilimlerde tek yazarlı çalışma yapma yaygın bir gelenektir. Tek yazarlı çalışmaların araştırmacının bilimsel bilgi ve yetkinlik düzeyini ortaya koyan bir gösterge olduğuna inanılmaktadır. Bu bakımdan yayın listelerinde tek yazarlı çalışmalarının niceliksel olarak daha fazla olması beklenmektedir. Ancak uluslararası bilim dünyasında bunun tersi bir eğilim olduğu görülmektedir. Günümüzde bilimsel bilginin hızlı değişimi, alan ve araştırmacı kimliği ayrımlarını belirsizleştirmektedir. Bu durum farklı disiplinlerden çalışmaları ve araştırmacıların iş birliğini gerekli kılmaktadır. Zira bilimin gelişmesinde bu tür birlikteliklerin rolü ve önemi gün geçtikçe artmaktadır (Al, 2005). Bu nedenle Türkçe Eğitimi Doçentlik değerlendirme sürecinde adayların başvuru dosyasındaki yayınlar yazar sayılarına göre değil, bilimsel içerik bakımından irdelenmelidir.

Sonuç

Türkçe eğitimi akademik alanında 30 yıllık bir bilimsel gelenek ve bilgi birikimi oluşmuştur. Başka bir deyişle alanyazında uzun sayılabilecek bilimsel deneyim ve hafıza meydana geldiği görülmektedir. Bu bakımdan alana ilişkin konular özelinde lisans, lisansüstü ve Doçentlikle ilgili sorunların tartışılmasına ve analiz edilmesine olanak tanıyan bu çalışmada Türkçe eğitimi akademik alanının mevcut sorunları güncel gelişmeler ve alanyazındaki gözlemler göz önünde bulundurmak suretiyle incelenmiştir. Alanda bilim insanları tarafından çalıştay ve kurultaylarda dile getirilen ancak bilimsel bir dikkatle yazıya geçirilmeyen bazı hususlar ilk kez bu çalışmada konu edilmiştir. Çalışmada Türkçe eğitimi alanında bilimsel süreçlerle ilgili yaşanan sorunların anlaşılmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır. Bu amaçla Türkçe eğitimi araştırmacılarının alandaki güncel sorunlar hakkında fikir edinmeleri ve alanın durumuna ilişkin farkındalık düzeylerinin artırılması hedeflenmiştir. Çalışma alan araştırmacılarının uzmanlıklarını geliştirerek Türkçe eğitimi alanındaki bilimsel bilgi üretim süreçlerine katkı sunacak bir biçimde yapılandırılmaya çalışılmıştır. Bu açıdan makalede yazarların görüş, deneyim ve uzmanlık birikimlerinden hareketle alanyazınla ilgili çeşitli tespit ve değerlendirmelere yer verilmiştir.

Alanyazında Türkçe eğitimi alanının sorunlarının eleştirel bir gözle değerlendirilmesine dönük inceleme eğilimi gözlenmemektedir. Bu durum alanda entelektüel bir boşluk oluşmasına neden olmaktadır. Oysa bu tür değerlendirme çalışmaları, bilim insanları arasında akademik

tartışmalara ortam hazırlaması bakımından bilimsel bir platform niteliği taşımaktadır. Çalışma bu yönüyle Türkçe eğitimi alanının akademik gelişiminde kritik rol oynayabilir. Önceki araştırmalar dikkate alındığında alanyazında Türkçe öğretiminin sorunları projeksiyonunda alana yönelik benzer çalışmalar yapıldığı görülse de, gerçekleştirilen bu araştırmanın Türkçe eğitimi akademik alanına ilişkin güncel tespit ve değerlendirmeler içerdiği düşünülmektedir. Bu açıdan söz konusu diğer araştırmalardan farklı bir içerik sunmaktadır.

Alanda yaşanan sorunlarla ilgili deneyim, uygulama ve görüşleri birlikte ele alan geleneksel akademik toplantılara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu etkinlikler aracılığıyla nitelikli Türkçe öğretmeni yetiştirme sürecine yönelik bilimsel yaklaşım ve uygulamalar ortaya konabilir. Bu etkinliklerde lisansüstü düzeyde çağdaş gelişmeler ve güncel birikim ele alınabilir. Böylece Türkçe eğitimi bilim ortamı geliştirilerek nitelikli araştırmacı sayısı artabilir.

Türkçe eğitimi akademik alanında hakemli bilimsel dergilerin sayısı artırılmalıdır. Böylece alanda akademik gelişime katkı sağlayacak özgün içerikli çalışma sayısı artabilir. Türkçe eğitimcileri tarafından üretilen nitelikli bilimsel araştırmalar farklı akademik dergiler yerine çekirdek dergi olarak tanımlanabilecek Türkçe eğitimi bilim iletişim ortamlarında yer almalıdır. Bu durum meraklı okurların okuma ilgisinin yanıtlanmasına, lisansüstü öğrencilerin alanın yapısını tanımlarına, alan uzmanlarının alandaki bilimsel çıktılarını izlemelerine olanak tanıyabilir.

Doçentlik akademik yaşamdaki önemli duraklardan biridir. Doçentlik belli bir hazırlanma sürecini gerekli kılmaktadır. Bilim insanı bu süreçte akademik bilgi, beceri ve yetkinliklerini ortaya koyar. Eser incelemesi sonucunda Doçent unvanını elde eder. Aday açısından gerek hazırlanma sürecinin yoğunluğu gerekse akademik yetkinliğin onaylanması yönünden bilimsel ve manevi değeri yüksek bir kazanımdır. Ancak Türkçe eğitimi alanında doçentlik süreçlerinde adaylardan ve jürilerden kaynaklanan önemli sorunlar olduğu açıktır. Bu bağlamda hem adaylara hem de jüriye önemli görevler düşmektedir. Türkçe eğitimi bilim alanında Doçentlik başvurularında Doçent adaylarının nitelikli bilimsel yayınlar üreterek alanın akademik kurumsallaşma sürecine katkı sağlaması beklenmektedir. Benzer şekilde akademik yetkinlikleri ile değerlendirme jürilerine seçilen üyelerin alandaki yeni gelişmeleri ve adayların dosyalarındaki yayınları bilimsel dikkate uygun biçimde izlemeleri önerilmektedir.

Sonuç olarak, Türkçe eğitimi akademik alanında lisans, lisansüstü ve Doçentlik süreçleri açısından önemli sorunlar olduğu görülmektedir. Bu sorunları çözmenin en temel yolu Türkçe eğitimi alanındaki akademisyenlerin alanla ilgili farkındalık düzeyinin artırılmasıdır. Bu amaçla konu ile ilgili daha fazla sayıda akademik araştırmaya gereksinim bulunmaktadır. Yapılacak çalışmaların alanın akademik gelişimini ve araştırma birikimini güçlendireceği düşünülmektedir.

Son olarak çalışmada belirtilen gözlem ve değerlendirmelerin alanyazındaki çeşitli örnekler ışığında yapıldığını belirtmek isteriz. Bu tespit ve gözlemler alan uzmanları tarafından birer bilimsel hipotez olarak kabul edilmeli, bunların doğruluğu farklı araştırmalar yapılarak sınanmalıdır.

Kaynakça

- Aksan, D. (1982). Türkçe çalışmalarında ve öğretiminde dilbilimin yeri, *DTCF Dergisi*, XXX/1-2, (1979-1982), 43-49.
https://doi.org/10.1501/dtcfder_0000000525
- Al, U. (2005). Çok yazarlılığın bilimsel iletişimdeki yeri. M.E. Küçük (Ed). Prof. Dr. Nilüfer Tuncer'e Armağan içinde (ss. 31-41). Ankara: TKD.
- Balcı, A (2012), Türkiye'de çocuk edebiyatı üzerine hazırlanan lisansüstü tezler hakkında Bir Meta-Analiz Çalışması, *Mustafa Kemal University Journal of Social Sciences Institute*, 9 (17), 195-206.
- Güzel, A. (2019, 5 Aralık). Duyurular. Erişim Adresi: <http://gef-turkceegitimi.gazi.edu.tr/posts/view/title/kurulusunun-30.-yilinda-turkce-egitimi-ana-bilim-dallarinin-dunu,-bugunu,-yarini-calistayi-yapildi-237421>
- Haba-Osca, J., Ambrós, A., ve Osca-Lluch, J. (2018). Scientific production in children's literature through the Web of Science. *Language Teaching and Educational Research*, 1(1), 78-93.
- Karagöz, B. (2017). Eğitimciler ve çocuk yazarlarının görüşleri bağlamında ortaokul öğrencileri ne okumalı? Bir Liste Önerisi. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 60, 705-721.
<https://doi.org/10.14222/turkiyat3724>
- Karagöz, B. (2018). The Historical Development of Children's Literature in Turkey. *Universal Journal of Educational Research*, 6(5), 848-856.
- Karagöz, B. ve Koç Ardıç, İ. (2019). Ana dili eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(2), 419-435.
<https://doi.org/10.16916/aded.482628>
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2019). Türkiye'deki çocuk edebiyatı alanyazının bibliyometrik bakış: Bilimsel haritalama çalışması. Türkçe Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Kurultayı. 25-26 Nisan. Ankara Üniversitesi Yayınevi: Ankara.
- Kardaş, M.N ve Koç, R. (2019). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Karşılaşılan Başlıca Sorunlar, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi (Editör: M. N. Kardaş), Pegem A Yay., Ankara. <https://doi.org/10.14527/9786052415689.11>
- Kavcar, C. (2002). Türkçenin Güncel Sorunları. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 27, 13-17.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
<https://doi.org/10.14527/9786053180258.04>
- Yazıcı, N. (2013). Çocuk edebiyatı alanında üniversitelerde yapılan lisans sonrası çalışmalar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28-1), 441-452.
- Yıldız, Ü. ve Tunçel, H. (2014). Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve öneriler. A. Kılınç ve A. Şahin (Ed.), Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi. Ankara: Pegem Yayınları. <https://doi.org/10.14527/9786050370256.03>